

ÕPILASPERE

AJAKIRI

Kooli elu.

Usulis-eeetiliste ringide vaidlus-koosolek.

15. III toimus Tartu keskkoolide usulis-eeetilise sihige ringide korraldusel Tartu Poeglaste Gümnaasiumi ruumes vaidluskoosolek. Referaadiga „Kas ristiusk on tarvilik tänapäeva noortele“ esines stud. theol. Teppan. Kuna tegemist oli küsimusega, milles igal inimesel on eri vaade, ei tekitanud referaat eriti elavaid vaidlusi. Koosoleku muutsid meeleolukamaks muusikalised ettekanded. Nimetatud vaidluskoosolek oli kolmandaks järjekorraliseks ettevõtteks Tartu keskkoolide filosoofiliste ringide poolt, millisesse rühma kuulub ka T. T. G. Enesekasvatusering.

T.T.G. Kirjandusringi üldkoosolek 17. III 34.

Koos oli üle 60 õpilase; õpetajaist viibivad kohal pr. E. Tooms, dir. J. Roos, prl. T. Thomson ja hr. J. Konks. Päevakorras oli: 1) avamine, 2) uue põhikirja kinnitamine, 3) referaat IVb kl. õpilaselt H. Nigol'ilt: „Rahvuslus ja meie kirjanduse hinnang“.

Põhikirja kohta sõna ei võeta, see loetakse üksmeelselt maksvaks. Järgneb referaat. On esitatud kirjanike arvamusi ja tsitaate meie kirjanduse kohta. Referent väidab, et meil kiputakse millegipärast oma kirjandust tagaplaanile jätma, milline vaatekoht pole kuigi õigustatud, kuna meil kirjanduse väärtus küünib kaunis kõrgele. Referaadile järgnev sõnavõtt on elav ja saab õieti hoogu veel siis, kui hr. J. Konks oma erilise teooriaga tuleb välja, mille eest ta kahjuks (pigemini küll õnneks!) ihuüksi peab võitlema.

Ringid muutsid põhikirju.

17. III 34 muutsid Spordi-, Muusika- ja Reaalteaduste-ring oma põhikirju vastavalt Haridusministeeriumi korraldusele. Teised ringid olid juba varem teinud seda ühes referaatkoosolekutega. Mainitud ringid korraldasid üldkoosolekud, kus sõeluti uusi põhikirju mitmekülgsest, enne kui nad kinnitamist leidsid.

Kodutütarde aastapäeva aktus.

18. III 34, enne piduõhtut, kell 17, korraldasid Tartu kodutütred T.T.G. ruumes piduliku aktuse. Aktusel töötasid nooremad kodutütred truuks jääda isamaale ja armastada ligimesi. Oli üllas silmapilk. Vanemadki kodutütred jälgisid töötuseandjaid vaikselt hardu-

muses. Igaühele pugest hingesoppi sõnaga „isamaa“ harras kohusetunne. Aktuse lõpul manitses kodutütarde juht prl. S. Pruuden äsja vastuvõetud kodutütred sõbralikule koostööle isamaa hääks ka gaidide ja skautidega.

Kodutütarde aastapäev.

18. märtsil pühitsesid kodutütred oma teist aastapäeva. Korraldati ühine pidu T.T.G. ruumes. Kavas oli koorilaulu, ilulugemisi, soololaule, rahvatantse ja näidend õpilaselust. Innukalt ettevalmistatud palad õnnestusid ülihästi ja tekitasid vaatlejais hää meeleolu.

Kuid kõige enam olivat meeldinud kodutütardele enestele pääle omatehtud juustuleibade „Kaerajaan“. Kaerajaani rahvuslik temperamentne rütm olivat sundinud pisimagi kodutütred hüppama.

Õpilaspere aastapäev 21. III 34.

21. märtsil viienda ja kuuenda tunni ajal peatus T.T.G. Õpilaspere taas pisikesel sinimust-valge-triibulisel teepostil: ta pühitses VII aastapäeva. Aktuse avasõna ütles Õpilaspere vanem H. Puusepp. Aktuse kavas olid eeskätt koorilaulud T.T.G. laulukoorilt õpet. P. Konsap'i juhatusel, Õpilaspere organite aruanne Esinduse juhatajalt M. Kimmel'ilt. Meeleoluka dueti klaveril esitasid õpilased H. Säga ja L. Priks (IIIb), millele järgnes ülihuvi-tav kõne hr. J. Konks'ult kultuuride langusest ja püsivusest. Deklammeeris G. Suits'u „Noorte laulu“ A. Repson (IVb) ja klaverisoolo kandis ette M. Sarv (IVa). Järjekorras õeldi tervitust. Koolijuhataja ja õpetajate nimel tervitas hr. Aug. Raud, soovides Õpilasperele edukat ja jõukohast tööd edaspidiseks. Seejärel tervitasid teiste Tartu õpilaskondade esindajad. Lõppsõna ütles jälle H. Puusepp, millele järgnes hümn. Aktust kaunistasid H.T.G. orkestri ettekanded. Aktus sööbis meeltesse hõõguva täpina tuhmide tööpäevade keskest, virgutades õpilasi veel enam endid pingutama ülesehitavale tööle.

Õppetöö algus.

9. IV 34 sumises uuesti T.T.G. saal mesi-puuna. Õpilased olid saanud pärast lühiajalist puhkust tervetena ja töötamatahtelisena kooli ja igaüks töötas pingutama võimisi, et edukalt lõpetada käesolev kooliaasta. Õp. A. Vöhrman oma vaimulikus kõnes soovis selleks jõudu ja tahet õpilasile.

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 9.

20. aprill 1934.

VI aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: Joh. Aavik. Tegev toimetaja: H. Puusepp. Toimetuse liikmed: H. Albert, H. Kama, L. Raba, A. Repson, E. Tobias. Talituse juhataja: V. Käpa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T.T.G.“ ilmub aastas 10 korda, nimelt: 20. sept., 20. okt., 12. nov., 30. nov., 20. dets., 20. jaan., 20. veebr., 20. märtsil, 20. apr., ja 20. mail. — Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbrite tellijaile 25 senti number.

Teel finišile.

Õppeaastast on järele jäänud vaid üks pisike veerandijupike, mida kuidagi ei saa nimetada teisiti kui h ä d a - v e e r a n d i k s. Esiteks on ta häbematu lühike: jääb napp kuu veel korrapäraseks tööks. Nelipühid panevad punkti otsa korrapärasele tööle. Pärast seda algavad eksamid, kordamised, kontrollimised, ekskursioonid, koolide laulupidu, koolinäitus jne. Eriti eksamid — esmakordselt sellised — need sunnivad paljusidki nimetama seda veerandit ikka päris tõsiselt häda-veerandiks. Aga muudki rabelemised loeteldud ning eeloodatavate toimingute kallal ei anna sellele veerandile teist nimetust. Näilised närvilised tõmbused õpilas- ja õpetajaskonnas tunnistavad juba praegu üha lähenevaist hädadest.

Ometi lõpetasime kolmanda veerandi erakordselt heade tulemustega. Saavutasime parima, mida üldse T. T. G. ajaloos on saavutatud.

Mis siis nüüd saab? Kas asjad korraga liimist lahti on läinud? Kas tõesti kevadpühad töid kooliellu mingisuguse erakordse muutuse?

Oh ei! Seda nüüd mitte!

Ainuke häda, mis ikka küll hädaks jääb, on lühike õppeaeg. Muus asjas pole õieti katki midagi.

„Tunnen ma oma kergeid jalgu, millega nii sageli jahikoerte eest ära olen lipanud,“ nii ütles kord väle haavikuemand enne jooksu.

Midagi niisugust on praegu ka mõttes nagu iseenesest.

Eks tunne peale minu muugi T. T. G. noor ja vana pere oma soonis imelikku surinat, mis kisub vägisi jõudu proovima ja — võitma. Tunneme, et miski nagu kisuks kuhugi suure hooga. Alul, jah küll, oleks tegemist nagu närvitõmmetega, kuid siis, kui oleme juba startist väljas, tuleb iseenesest hoog, võitu-ihkav hoog, pidurdamatu edasitõmbav ekstaatiline hoog, ja ennäe: olemegi finišis! Oleme seal, kuhu ihkasime, nagu iseenesest, nagu poleks vahepeal midagi juhtunud. Ainult soonis suriseb tugevamini kui siis, kui närvitsesime startimispalavikus. Kuid see on heameele-surin, võidujoovastuse-surin.

Ja nii see nüüd läheb. Teisiti pole see kujuteldavgi.

„Tunnen ma oma...“ nii tuleb alata mõttes, kui häda käes, ja edaspidise eest ei maksa enam muretsedagi.

Hõi, kolmanda veerandi loorberi-lõikajad! Neljanda veerandi lõpul ootab teid finišis loorberipärg!

Alter ego.

Kaks luuletist.

Kevad I.

On murest rõõmuni üksainus samm,
ent öö on ääretu,
ja jõud mu jätnud, hingest kustund ramm,
et minna veel, kui kõik on morn ja tume.
Kes võib siis sulatada ääretuma lume,
kui üle väljade vaid piilub nukker kuu.

On rõõmust mureni üksaitus samm. —
Üks päiksekiir, mu raamatuid ta riivab.
Üks päiksekiir, ja sääl, kus enne raba,
nüüd rohelus. Näe, metsapõuest hiivab
nii palju sinist vett taas jõgi, lai ja vaba.

Nii tuled, kevade. Nii kurbusest saab päike.
Ja kogu linnan helistataks' kelli,
sest algab pühapäev.
Kuis tundub nüüd nii väike
mu mure endine ja piinav vaev,
kui kevad puistab päiksekiiri helli.

4. III 34.

—rt.

Kevad II.

Tänavnurgal sinililli, —
müütaman neid käsi väike.
Ere, rõõmus kõikjal. Päike.
Hingen viisid pajupilli.

Äsja oli öö nii pime,
äsja päike uttu loojus.
Nüüd ent valgus, rõõm ja soojus:
sündinud kas suur on ime?

Oo, et süda mahutada
suudaks palju, palju päikest,
et, kui õuen tuhat äikest,
end ei laseks kohutada.

Oli öö ja taevas tume.
Andesta! — Siis haaris hinge
vilets hirm kui painjas mingi,
süda ihkas alla lume.

Sellega nüüd kõik on läbi,
hing sai puhtaks kõigest saastast.
Hääd vaid leida igast aastast,
see on suur. Ja muu kõik häbi.

Üks vaid olgu eesmärk elul:
luua õnne, rõõmu puhast. —
Siis veel tuli leegib tuhost,
lakkab nukker mõtiskelu.

Tänavnurgal sinililli, —
müütaman neid käsi väike, —
annab kimbukese. — Päike.
Hingen laulud pajupilli.

Ole tervitet, oo soojus,
järel tuisu, tormi, tuule! —
Kõik, mis oli, kõik — oo kuule,
kevad uus! — kõik vana loojus...

12. IV 34.

—rt.

Leiva jälil.

Juba lipsataski viimne väledajalgne päikese-
kiir peitu tumeda metsamüüri taha, aga ööd
ei olnud veel. Imelik vaikus ja rahu hoovas
kõigest. Hallroosa valgus, mis näis kerkivat
metsast, laius üle vaatevälja; kõik piirjooned
tuhmusid, mahenesid, horisont muutus õhuli-
seks ja kaugeks. Siis tõusis tuul metsa pääl,
mühises kõrgetes kuuskedes ja libises hilju

sahisedes üle uinuvate leppade kraavipervel,
aga kraavi lumes uuristas esimene veenirekene
endale teed.

Majakese aknasse metsaveerel süttis nuk-
ker tulesilm — nii punane ja raskemeelne, nagu
oleks mure tema kaudu naeratanud õhe oma
nukrust ja pehmet heldimust. Ja siis niutsatas
koer säälsamas õuel, haukus paar suutäit saa-

buvasse öhe ja hakkas korruga häämeele pärast vingudes kogu kehaga väänlema ja saba-ga vastu maad peksma.

Sääl tuli keegi. Väsinud sammud lähene-sid majale, seisatusid läve ees. Vesi nirises kuski läbi lume ja kevad astus kuulmatuil sammel lumel, mis muutus pehmeks ning pain-duvaks ta jalgade all, rõõmus lootusest, üsna varsti muutuda üha nirisevaks vabaks ning vallatuks veeks. Ent kojutulnu ei näinud märkavatki seda salajast ärevust, mis tungis kõikjale. Uks avanes ja sulgus taas, riiv klõp-satas. Ja siis jäi kõik vaikseks, ainult vesi ei lakanud sulisemast. Ja öö tõmbas oma laiad pehmed tiivad koomale üle väikese kodu.

* * *

Vokk vurises lakkamatult, monotoonselt. Ja ketraja laulis, laulis noist sujuvaist raske-meelseist viisest, milliseid laulis alati kedra-tes, ilma et oleks teadnudki end laulvat. Mõt-tes rändasid kaugel nooruse ja õnne tagamail, sääl, kus kõik näis ilusana ja iga lootus nii kergesti täiduvana. Aga see kõik oli väga, väga kaugel olevikust ja neist laulest, mida ta laulis nüüd. Sest sellal helisesid teised vii-sid. Lõng katkes värtnal, ja laul katkes sa-muti. Pilg pöördus tagasi olevikku, peatus tütarlapsel laua ääres. Sääl ta istuski — noo-rus ise, väike linapää. Põsed nii kitsad ja kahvatud, seljal kaks siidist juuksepatssi. Sil-mad suured, selged, unistavad, et mahuta neisse, kas kogu maailmatäis noorust ja mui-nasjuttu.

„Aita!“

„Jah, ema?“

Pilg täis armastust, muretsevat armastust puhkas väikesel siledal pääl.

„Kas ei saa sul juba õpitud?“

„Lähengi magama, emake.“ Väikesed käed korraldasid raamatuid ja hakkasid siis lahti päästma saapapaelu. Ema aga tõusis voodit kohendama. Sääl ta tuligi juba, pee-nike siug, pugest teki alla, tõmbas selle lõuani ja vaatas naeratades emale silmi.

Emal aga näis olevat midagi südamel. Ta istus voodiäärele ja püüdis teha rõõmsat nägu, ent ohkas ometi.

„Aita, tegin sulle karjakauba täna. Pee-

bule. Oled nüüd kümne, Aita, ja kodunt, näe, ei saa midagi. Aga nüüd saad viis vakka vil-ja, kartuleid, saapad, kleidiriide.“

Suurisse silmisse tekkis ehmatus, hirmu millegi võõra ning tundmatu eest. Südant nõõris miski valusasti, midagi hakkas kerkima, kerkima ülespoole. Ent kitsad huuled naera-tasid.

„Siis võtan meie Reku ka ühes, see on nii tragi lammaste pääle, ema.“

„Sääl on kümme lammast ja viis lehma.“

„Viit lehma ma küll ei jõua lüpsata.“

Ema naeratas tahtmata.

„Rumalake, kes sind neid lüpsma saadabki. Sääl isegi kaks naist majas. Hoiavad sind nagu pihu pääl. Kui aga karja ilusasti ära hoiad. Igal lõunal võid joosta koju, kui aga tahad. Aga parem siiski maga, mis sa ennast ikka väsitad jooksmisega. — Jää nüüdki ära magama, Aita, kell saab varsti kümme. Läh-en, ketran veel veidi, lõpetan ära oma koonla.“

„Tule sina ka varsti magama, ema.“

„Tulen, tulen varsti. Uinu aga.“

Vokk vurises nagu ennegi, ja kumises ras-kemeelne viis. Ent mõte uitas olevikus, nagu ei hingestanud mälestuste hellus. Pilg vilk-sas laua poole. Ei sääl istunud enam valge-päine noorus ega keeranud raamatulehti. Aga voodis oli keegi — väike, ahtakene kogu, kes ei saanud uinuda. Pääkene oli tulvil täis ras-keid ja võõraid mõtteid. Ta püüdis suunata mõttekäigu hääle ja rõõmsale, — mõnele tööle koolis, mille eest oli saanud kiita, mõnele äs-jaloatud kaunile jutule. Ent kõik näis nii tü-hisena äkki, et ei maksnudki meenutada seda. Südant aga pitsitas miski, rõhus hüigla jõuga. Ta püüdis nutta, aga pisaraid ei tulnud ai-nustki, ainult miski rõhus kangesti, mis tundus olevat kui hirm, — hirm millegi eest, mis näis tahtvat teda üha haarata ja haarata raudsete tangidega ja mille eest ei olnud võimalik ker-geil jalul minema lipsata. See oli uus ja võõ-ras ja hirmutav tunne, ja ta vaevles veel kaua, enne kui uni tuli ja silitas lepitava käega üle ta väikese näo.

Aga väljas õues süvenes kevad. Mets kohises pehmelt ja tõsiselt, ja vesi nirises, ni-rises... —rt.

Mõtteid kunstist.

Kunst on orgaaniline osa üldisest rahva vaimsest kultuurist. Ta vajab õiget juhtimist ja eriliselt ettevaatlikku hoolitsemist. Ta peab olema alati uus ja võluv — igasugune seisak ja enesega rahulolu on allakäik.

Oleme väikerahvas. Ainus relv oma ole-masolu säilitamiseks on meil vaimne kultuur. Seepärast, noored: püüdke oma silmaringi sel alal laiendada! Sellega suudate tähtsal mää-ral kaasa aidata meie tänapäeva kunstikultuuri taseme tõstmiseks. Jaan Vahtra.

Kevadrevüü tänavail.

On täna rõõmu nägudel isegi omnibuseootajail — neil kiirustajail. Jätkub päikest iga-yehele. Piisab seda särahtust habetunud nägudele erutuseks, äsjaraseeritud lõugadele täiuslikuks läikeks, haiglaste siniviiruliste hädatsejatele sobivaks kollakaks kuldraamik. Teisal täistervislased mõnulevad rahulolus, päike vallutab kogu olemuse. Sportlastyypide musklid tuksahtavad — mustis saapais jalad kuuvad.

Kustki turtsahtab korsten suitsu. Äkki ja pirtsakalt, must ymmar plekksuu vastu sinist taevast. Mõõblivabrik. Tiitel... Päikeselöösk tõi nagu madalamale, inimesile lähemale selle korstnast eemaleheidetu. Tõstab valgeksumuudetud ninakest tõusikpaari ainuke tänavale jalutama saadetud laps — hästikasvatatud, moerätsepailt noobliks meisterdatud. Kahtlane siin jaama läheduses... ymbrustik... miljöö mõjustab grimasse — päris hulle, veidraid ja tõrjuvaid. Vastikud on korstnad.

Ja kantseleiametnik, ysna tavaline, viril, prillistatud ja ryhkiv, perekonnatoitja ikka ja alati, ka oma elu rängemal momendelgi sellesse kohustusse kinnistatud, kehitab abitult portfelli. Selle lukk särahtab päikeses, tykk plekki väljahtab hetkeks oma hiilgamisvõimistes ja mõjuvas suuruses. Ebamugav sel tavalisel kodanikul: kuumuses näib taigenvetruvana asfaltki, häirib kõnnakut. Või mõjustab jalgu äsjane unetu öö... Naiseema nuttis kyllasõidul nagu käigul sylestpandud, hellitatud laps, kiunus just kui vitsa järgi. Kaebas, et tema tytar sellisel viletsakesel kábikorjajal, kes pole veel oma pessa jõudnud kanda tammepuust mööblit ega suurt kiiktooli vanainimesele sukumiseks, ega aknaile siidriideid, isegi mitte elektripliiti kööki. Ja panka mitte peotäitki midagi kindlamat. Isegi kevadeks mitte. Siis meenub sellele tavalisele kodanikule: väga ammu, vist sygisel juba, oli ta saatnud raha naiseemale. Viiekroonise oli peitnud siis hoolikalt ymbriku, suurelt maalinud sinna iluritta vanainimese nimetähed. Ka-ro-lii-ne. Imelik nimi, juba pool sellest nagu kõriseks kurgus: Kar-r-ro.

Ja kantseleiametnikul on kuum. Päike prillidel ja silmad vesistumas. Tahaks sõita omnibusel sellisel kuumal päeval.

Kohviku-uks langeb loiuult kokku, väljuv daam ei ohverda oma energilist, austajaist imesteldud energilist käeliigutust lihtsale kohviku-uksele. Pisut nagu kuumalt kõlab: café. Varsti on kirevad supelrandade hellitavad ääred. Laineid ja jahedat vett, päike loojub ja rannal on muusika... unelm. Kevad — suvi — sygis — talv. Kõik kordub taas. Ainult kevadmoode vahetamas nagu mingi kiusakas käsi. Kuigi eemal sääl — raglaanlõiked ymmardamas kandilist õlgade seadeldist. Milline trots äsjaste jumaldajaile!

Ning daami kitsaste kulmude vahel puserdab pahur mure, kaks kriipskortsu lisandub näodekoratsiooniks, lahkeks lisaks selle võlule. Kuumus meelitab nähtavale higipisaraidki läbi ravimisest murenenud naha.

Kannatlikult hoiab muhvi kehakas daam. On tyse muhv. Mahub sinna kallisnaha ylikyllusse kolmandik osa käsivartestki. Ja kallisnahad pole kuumad, neis on alatipeituvat karastavat jahedust ning värskendavat mõju.

Kuid rahul pole kevadega kehakas daam; on veidi kärsitu, õhetav, kahtlev, teistele vargsi kõrvalt piiluv.

Naeratab pruunistatud õpilasnägu. On nii palju päikest, pleekimishooaeg algab juubeldamisega soojusele. Õnne ja... Kuid siiski — eksamid. Vahedad noad lõikamas teravnurki päevade mahedale silepinnale. — Ununes isegi kohtamine sydamepoisiga, selle sinimytsilisega. Nyyd sydames ving, hämarus, polaarjää. Nagu mingi surutus vajutaks maa lähedale, pole enam linnulendu, tiivanukkidele rõhub midagi ysna ränka.

Vaatab eemale õpilase silmapaar, ripsmed värisevad veidi. Yle tänava lähevad pesunaised, korv mõlemal kandamik. Naeravad omavahel, astuvad erksalt.

Ning edasi lähevad tööstur, kodanik, suur ja väikeinimene, mõtisklev juurdleja jne. Vaheldub kõrge ja madal konts. Taustaks jääb linna virvendav närvililus. H. P.

T. K. G. ajakiri „Iloli“.

On õigustatud uhkeolemine sellisele kooli-ajakirjale, nagu on „Iloli“. Ta on täiuslik sisult ja õnnestunud ka trükitehniliselt. Sellise ajakirjaga võib rahuneda ning noorte võimisele lausa aplodeerida. Ollakse suutelised rakendama võimeid, tahtelised kujundada parimat. Muidugi on ju noored ikka noored,

võimed alles kujunevad ja täienevad, nii mõnigi vääratlus on mõistetav, pole imesteldav, kui leidub mõndagi ysna sõredat. See aga ei langeta lehe väärtusefaset ja mõjukat ilmet. On fervitavat, et huvitatakse kirjandusest ja puyfakse teotseda innu ja usinusega. Nii mõneski kirjutises tundub kirjutaja sulekäsituloskust, leidub

ELFRIEDE MÖRD.

ORAVAPAAR KEVADEL.

keni väljendisi, näib olevat kirjanduslikku kompetentsi. Asjalikud artiklid on selged ja yleavaatlikud.

Kirjutisi — pisikatsetisi ja jutundeid on kaunisti. Kuid lahjendavalt mõjub sääl yksikuil liigne sentimentaalsus, näidates kirjandusaju arenematust ja minaelamuste õhkavat esileastumist nii rängal kujul, et lugedes jääb yle haletseda kirjutaja siseilma mөөletut tundemaru, mis muide kirjandusvormis oskuseta käsitusel õige abitult väljendub. Näit. „Iloli“ nr. 4 „Elu — meri“. On ju kena, kui autor ikka selle vana veendumuse ja ryhkind võrdluse juurde jääb, et elu on ikka tõesti meri. Kuid eks ole ju seda tehtud määratuid kordi ja haletsetud nende „mässavate lainete“ ees. Kas poleks aeg lakata seda nentimast noorte poolt ja leiutada endisest uudemat! Autor kysib naiivselt: „Kas pole lugu meie eluga samasugune?“, ja ta võiks ka suurima rahuga vastata: „Jah, on samasugune, on olnud ja jääb. Konstantne suurus see võrdlus.“ Sellega olekski lõpp, mis sääl enam pikendada ning mõnutseda, ilutseda.

Samas lehes häirib pisut luuletis „Nukrus“. Sääl on sõnu lihtsaid, värsse suurkaselikke. Kahju sellest noorest hingest, kui ta lausub:

„Just nagu oleks kahju —
kuid millest siis?

Kas sest, mis ajaahju
viind eluviis!“

Kas nooril siis juba põhjust nukrutsemiseks, palju neid aastaid õigupoolest siis juba ajaahju on jõudnud hävineda? Kas juba nukrus on hakanud elulävel „hinge sööma“.

„Dudemeid yhest päevikust“ aga on huvitav ja kohane, selles on sündsaid õpilaslikke väljendisi ja huumorit.

Yheks suureks hyveks „Iloli“le on nende sisu hoogne vaheldavus: iga lehekylg yllatab uuega. Leidub yhtlust, meeldivat ja loetavat; kaanest kaaneni lugedes jääb tyse mulje. Millist ei jäta vist ykski teine kaasaegne õpilasajakiri.

Olen vaadelnud „Iloli“ numbreid mitte nende ilmumise järjekorras, vaid läbisegi. Püritlesin ka ainult yldise vaatlusega ja ei hakka enam loetlema sisu yksikosi. Peatuksin siiski veel yhel kirjutisel.

„Iloli“ nr. 2 leidub „Sügisõhtul“, kus harrastatakse rytmilist proosat. On ysnä õnnestunud ja leidlikku riimimaterjali, kuid tuglaslikkus ilmneb siin kaunis tunduvalt, mõjudes kahjustavalt. Näit. „Lained tõusvad, vaovad ja lõppeks ka kaovad Kivisilla võimsate postide taha“. Selline käsitus on kyll meelditav, kuid kasutamisel ebaõnnestub.

Eriti õnnestunud numbreid on aastapäeva erinumber (5/6) ja kaunisti kvaliteetne on ka nr. 3, mida on isegi arvustatud ja mis ei nõua enam siinkohal kordamist. Pole erilisi muid vaatekohti, ei taha olla nõudlik. Ja arvustada paremini, kui seda on tehtud, ei suudaks.

Huvitav, et Roosiristlane hääks arvab „huvi pärast“ arvustada juba paar aastat tagäsi ilmunud luuletiskogu. See oleks mõeldav, kui oleks kogu Visnapuu lyyrikast, seniilmunud toodangust mingi ylevaade; et aga yksik luuletiskogu veel paari aasta vanuselt vaatlusele võetakse, selles tundub arvustusvaliku pimesust.

Suudaks „Iloli“ ikka pysida sellisel väärusetasemel ja hoida senist positsiooni! Kus midagi hädä ja tunnustamisväärset, vaadatakse mujaltki sõbralikult.

H. P.

Igapäevase elu entsüklopeedia.

Vastused „T.T.G.“ nr. 5 esitatud küsimustele:

1. Millest meil eestlastel on komme põletada jõulupuud? — Kahtlemata on jõulupuu põletamise komme saabunud Eestisse Saksast. Vanim teade jõulupuukohta on säilinud Saksas aastast 1605. Tol ajal kirjeldas keegi Strassburgi elanik sealseid kombeid: „Jõuluks tuuakse tuppa kuusk, mille otsa riputatakse värvilisi paberilli, õunu, kuldlehti, maiustisi jne.“ Kus aga jõulukuuks esmakordselt tuppa toodi, selle kohta pole kindlaid andmeid. Jõulukuuksel oli esialgu palju vastaseid. See aga ei suutnud takistada jõulukuuse levimist. Goethe oma tõis tegi jõulupuu laiemalt tuttavaks. Eestis sai jõulupuu linnades kombeks mõõdund saajandi teisel veerandil. Tartus tehti alles 1837. a. esmakordselt vaeslastele jõulupuu. Abja mõisas oli jõulupuu 1853. aastal. Sääl antud valla lastele kingitusi. Tartu lähedal, Rõpka Kure talus, põletati esmakordselt jõuluküünlaid 1864. a. Jõulupuu oli esialgu mõisasakste ja pastorite asi. Et näidata oma suurmeelsust, kutsuti jõulukuuse alla ka mõisapere ja vaba rahva hulga eelistatuid. Talu-

pojad ei tahtnud aegajalt siis mõisasakstest maha jääda ja töid eneselegi kuuse tuppa. Ehteid küll külge panna polnud, aga rasvaküünlaid köideti siiski okste külge. Vigalas riputati kuuse külge kaalikast lõigatud esemeid. — Üldse peab tähendama, et jõulukuusepõletamise alguspõhjused on õige tumedad.

(Peamiselt V. Torgi (Ia) vastusest.)

2. Mis aastal ja kuidas on valminud Tartu kivisild? Kivisild on ehitatud a. 1776—1784 Katariina II käsul. Ehitamiseajaks juhiti vesi kõrvale (läbi ülejõe-linnaosa) ja sild ehitati kuivale põhjale. Pärast juhiti jõgi jälle endisesse sängi tagasi. Seepärast seisabki sillal ladina- ja saksakeelne pealkiri, mis eesti keelde tõlgitult tähendab: „Jõgi, ohjenda oma voolu Katariina II käsul, kelle heldusest see sild rahva kasuks on ehitatud ja Liivimaad ilustab esimene kivisillana 1873“. Sild on ehitatud klassitsistlikus stiilis. (V. Torgi vastus.)

3. Milline ajalooline taust on V. Ridala „Ungru krahvil“ ja millist

tõestielanud isikut on ta kasustanud „Ungru krahvi“ peategelaseks? — Villem Ridala „Ungru krahvi“ on kirjutatud Hiiumaa rahvas-tikus liikuvate juttude põhjal nn. „Hiiumereriõvlist“ ehk „Ungru krahvist“, kes valetuledega avatlenud laevu Suurele rahule (Neckmannsgrundile), kus need saqeli hukkunud. Kui siis merehädalised väärtuslikumate varandustega sõidnud kaldale, tapnud ta need ja võtnud varandused endale.

Rahvajutt käib parun Otto Reinhold Ludwig Ungern-Sternberg'i kohta, kes sünd. 5. VIII 1744. a. Vana-

V. Ridala lõpetabki oma poeemi selle variandiga. — Pikemalt lugeda parun Ungern-Sternberg'ist „Eesti Biograafilisest Leksikonist“, lk. 548. (Peamiselt V. Torgi vastus.)

4. Kuidas valmistatakse soome sima? — Soome sima ehk sidrunikali valmistatakse järgm. retsepti järele: 8 liitrit vett, 1 kg suhkrut, 2 sidrunit, 1 pudel õlut või umbes 1 dl humalaid, rosinaid, suhkrut.

Ülaltähendatud keeva vee määras sulatada suhkur. Ühel sidrunil kollane kord ära riivida, valge kord eraldada, siis õhukesteks lõikudeks lõigata, seemned eral-

L. RABA.

MORN VÄRAKEVAD.

Kuuste m. Tartumaal, kes sai Leipzigis ülik. hariduse ja kelle elu on olnud Liivi-, Vene- ja välismaal üliseik-lusrikas. A. 1772 omandas ta Hiiumaal Kõrgesaare ja Suuremõisa ja võttis oma hooldamisele Kõpu tuletorni, mis juba XVI sajandi alguses Hansa soovil oli ehitatud hoiatuseks laevnikkudele Suure rahu (Neckmanns-grundi) madaliku eest. Siin on tihti laevu hukkunud Ungern-Sternberg'i ajal. U.-S., kes oma meestega on käinud aitamas merehädalisi, sai neilt „ranna-õiguse“ põhjal saaki. 1802. a. on U.-S. tapnud ägeduses rootsi laevniku Malm'i. Selle teo eest kui ka hukkunud lae-vade varanduse varjamise eest (tolliameti eest) mõisteti U.-S. 1804. a. Peterburi senati otsusega jäädavalt Sibe-risse asumisele, kusjuures kaotas ta aadliku õigused. Sibe-ris on U.-S. surnudki 2. VIII 1811. — Teiste juttude järele on krahv Ungern-Sternberg põgenenud valve alt ja asunud elama kuhugi kaugemale maale, kus kaua olevat elanud ja oma pattude lunastamiseks kiriku ehitanud. —

dada ja kõik keevale suhkruveele juure lisada. Lasta seista kinnikaetult, kuni jahtunud +35° C. Leigele ve-delikule lisada juure sulatatud pärm, õlut või õlle ase-mel 1 dl pestud ning 15 min. keenud humalaid ja teise sidruni riivitud koor ja mahl. — Hoitakse järgmise päe-vani soojas ruumis (kohas). Kurnata ja kobe panna pudelitesse, kuhu igähehes on pandud mõned rosinad ja 1 tl. suhkrut. Pudelid korgitakse ja seotakse nõõriga (apteegi sõlmega). Viiakse külma kohta (keldrisse) 1—2 nädalaks. Paar päeva enne tarvitamist tuleb tupa või käsikambrisse tuua. (Õp. N. Kalamehe seletus.)

5. Milliseid toite söögilauas tü-keldatakse ainult kahvliga, mitte noaga? — Ainult kahvliga süüakse 1) lihatoite, mis on valmistatud hakklihast või lihakuupidest, 2) aed-viljatoite, 3) kalatoite ja 4) kõiki toite, mida saab ker-gesti tükeldata kahvliga noa abita söömise ajal.

(Õp. N. Kalamehe seletus.)

Kirjanduseteooria konspekt.

(Järg.)

Silbiline süsteem tugeneb retsitatiivile (könelevalaulmisele) ja esineb neis keelides, kus ei tunta välteid ning kus sõnarõhk on alati kindlal kohal, harilikult viimsel (prantsuse k.) või eelviimsel (itaalia k.) silbil. Selles süsteemis hääldati kõik silbid ühepikkustena, ainult ühetaoliste silpide kompleksi lõpul kõrgendati häälet ja venitati silpi, harilikult viimist või eelviimist. Üksikuil juhtumeil venitati ka esimest silpi. See süsteem leidis omal ajal kõige enam tarvitamist romaani keelides, kust ta aga nüüdki on kadunud, välja arvatud prantsuse keel. Eesti värsis ei ole esinenud kunagi silbiline süsteem, küll aga võib selle süsteemi kasutamist kuulda katoliku, apostliku õigeusu ja jaoti ka luteri usu vaimulikkude poolalulvatel ettekannetel jumalateenistuste puhul (näit.: „ja ä-ra saa-da meid mit-te kur-ja kiu-sa-tu-se si(i)s-se“; kõik silbid on ühepikkuselt ja ühetooniliselt rõhutatud, ainult silpi „si(i)s-“ kõrgendatakse ja venitatakse).

Silprõhulise süsteemis mängib osa silpide arv värsis; samuti arvestatakse sõna rõhku (ükskõik kas pea- või kaasarõhku) ja nende kõrval olevaid rõhuta silpe. Vanem silprõhuline süsteem pidas raudsest kinni värsi silpide arvust, hiljem on selles lubatud rohkem vabadust. Eesti kunstluules esineb silprõhuline süsteem selle tekkimisaajast peale kuni käesoleva ajani, alles eesti uusimas luules on osalt üle mindud rõhulisele süsteemile.

Rõhuline süsteem esineb silprõhulisest sellega, et ei nõuta enam vastavate värsid silpide võrdset arvu, ei sunnita peale värsile ettekavatsetud skeemi, vaid peatähelepanu on pöördud rõhuoludele. Rõhulise süsteemi tarvitamisega eesti luules teigi algust maailmasõja lõppaastail „Siuru“ rühmitis (Visnapuu, Under, Semper jt.) ja see süsteem leiab pooldamist praeguigi.

Maailmakirjanduse (saksa, vene, inglise jne.) värssteostes on uuemal ajal tarvitusel nii silprõhuline kui rõhuline süsteem.

Värsjalad.

Värsi meetrumi komplekse nimetatakse ka värsjalgadeks. Värsjalgade nimetused on laenatud antiikluulelt, kusjuures meieaegses kunstluules antiiksed pikad silbid (—) on asendatud rõhuliste (·) ja lühikesed silbid (v) rõhuta (v) silpidega. Värsid saavad värsjalgade arvult oma nimetused: ühejalgne, kahejalgne, kolmejalgne, neljaljalgne jne. värs. Kui rõhuline silp värsjalas on enne rõhuta silpi, siis on tegemist langeva meetrumiga; kui aga rõhuline silp järgneb rõhuta silbile, siis on tegemist tõuseva meetrumiga.

Eesti värsis tarvitavad värsjalad on järgmised: kahesilbilised:

trohheus (langev kaksik): · v v
Kurval / meel / kõnnin / mina (4-jalgne tr.);

jamb (tõusev kaksik): v v
Oh võt/kem ju/malat (3-jalgne jamb);

kolmesilbilised:

daktül (langev kolmik): · v v v
Tulised / hobused / tormavad / pilvedes
(4-jalgne daktül);

anapest (tõusev kolmik): v v v
Vangist Vē/nemaalt kaks / grenadee/ri kord
teel (4-jalgne anapest);

amfibrahh (keskel rõhutatud silp): v v v v
Oh Juma/la lapsed, / kuis armu/ga lugu
(4-jalgne amfibrahh).

Ülaltähendatud värsjalgade hulgas tarvitatakse harva veel spondeust — kõrvutiseisvaid rõhulisi silpe; näiteks:

Mu meel

Su peal

(Ikka / loodab, / sinust / ootab jne.).

Rahvalaulus esineb muude värsjalgade hulgas ka nn. kaksikpürhihh, millises värsjalas on neli lühikest silpi; näiteks:

Mina aga / venna / palve' / elle (1 kaksikpürh. ja 3 trohheust).

Viimne värsjalg värsis võib esineda kunstluules ka poolikuna (akatalektilisena) vastandiks täisvärsjalale (katalektiliselle); näiteks:

Õn õh/tu, päev / läeb loo/ja,

läeb loo/ja pih/lakas/se (4-jalgne jamb, viimne värsjalg akatalektiline);

Ära / kaua / kuula, / mees,

See on / kodu / meie / ees (4-jalgne trohheus, viimne värsjalg akatalektiline).

Kui värsis esinevad sarnased värsjalad, on tegemast monotoonse meetrumiga; kui erisugused, siis segameetrumiga.

Kõik eeltoodud värsi näited olid monotoonse meetrumiga.

Näide segameetrumist:

Õudne kui / needmine / aja/lugu,

maha / tallatud, / jõuetu / sugu
(vaheldub trohheus ja daktül).

Loomulik oleks tunnustada eesti rütmkõnes (kuna eesti sõnades pearõhk on ikka esimesel silbil) ainult kahesuguseid meetrumi komplekse ehk värsjalgu, nimelt langevat kaksikut ja kolmikut, kusjuures esimese rõhulise silbi eel käivad rõhuta silbid moodustaksid indifferentsed eeltaktid, nagu see on tavaline muusikarütmis. Vahel on pearõhulise silbi eel üks rõhuta silp, mida nimetatakse anakruusiks (äratõukeks), vahel kaks rõhuta silpi — baas (alus). Sel korral kaotavad olulise tähtsuse nimetused jamb, anapest, amfibrahh, ja eeltoodud näited kõigi värsjalgade kohta omaksid säärase kujutuse:

Langev kaksik:

Kurval / meel / kõnnin / mina (eeltaktita värs).

Oh / võtkem / Juma/lat (ühesilbiline eeltakt — anakruus).

Langev kolmik:

Tulised / hobused / tormavad / pilvedes (eeltaktideta värs). Vangist / Venemaalt / kaks grenadee/ri kord / teel (kahesilbiline eeltakt — baas). Oh / Jumala/lapsed, kuis / armuga / lugu (ühesilbiline eeltakt — anakruus). Sääraselt oleks õige seletada eesti rütmistatud kõnet.

Tüüpilised eesti rahvalaulu värsiskeemid on järgmised:

1) Juba / lehib / lehti / puussa (4 trohheilist värsjalga).

2) Mis mina / nutan, / eide/kene (1 daktüiline värsjalg ja 3 trohheilist värsjalga).

3) Ühe päni / kuuksi / kullen/dama (kaksikpürhihh ja 3 trohheilist värsjalga).

Need kolm moodust peetakse soovitavaiks eesti rahvalaulu värsiskeemeks; ebasoovitavad, kuid siiski salilistavad on säärased skeemid:

- 4) Pere/mees aga / peksab / reie (teine värsijalg daktüüline, teised trohheilised).
- 5) Nürgad / nütid, / et oli / noori (kolmas värsijalg daktüüline, teised trohheilised).
- 6) See pole / linna, / see pole / lippu (1. ja 3. värsijalg daktüüline, 2. ja 4. trohheilised).

Esineb rahvalaulus veel teisi värsiskeeme, kuid need peetakse juba vigasteks värssideks.

Eesti rahvalaulu värsisüsteem on üldiselt baseeruv vältelisele süsteemile (pikkade ja lühikeste silpide vaheldus), kuid mitte puhtal kujul: jaoti on siin maksvad ka silprõhulise süsteemi (vt. eespool) seadused.

Vana-kreeka vältelise süsteemi tüüpilised värsiskeemid olid heksameeter ja pentameeter (kuusmõõt ja viismõõt). Kui nad esinesid teineteise järel (üks värss heksameetrit ja teine värss pentameetrit), siis kutsuti need kõrvutatud värsid kokku distihhoniiks (kaksikvärsiks).

Nii heksameetrit kui pentameetrit on keskel peatus, s. o. lõige ehk tsesuur.

Korrapärase heksameetri skeem on säärane: Laula, õh / jumala/tar, // Pele/idi Ä/hillise / viha (5 daktülit ja 1 trohheus; tsesuur 3. värsijalgas).

Pentameetri skeem:

Väbamas / looduses / nüüd // tulemas / ilusam / aeg (4 daktülit ja kaks üksikut pikka silpi teise ja neljanda daktüli järele); pentameeter koosneb niiviisi kahest sarnasest värsipoolikust, mille vahel on tsesuur).

Näide distihhoniist:

Rändaja, rutta sa Sparta ja kuuluta kõigile nõnda: Isamaa seaduste eest surime võideldes siin.

Silbilise süsteemi tüüpilisem värss on Aleksandriin, mis ehtsa prantsuse värsina koosnes kahest võrdsest pooldest 6 silpi, kusjuures oli rõhutatud ja hääletoonilt kõrgendatud kummaski pooles ainult viimne silp; kahe poole vahel oli tsesuur; teistes romaani keeltes olid rõhu oludes väikesed lahkuminekad.

Aleksandriini näide:

Kuid ega rüütliks sind // ma huupi hüüda või.

Silprõhulise süsteemi kohta esitasime juba näiteid eespool; vahest sobiks veel tuua näide rõhulisest süsteemist:

Heinalõhn / magus / lendab / niidu / pealt,

Metsas / kumin, / äöstus, / lindude / laul.

Neistsinaseist lahkunuist.

(Järg.)

XI lend 1930. a. — Vc klass.

Melanie Jakobson — Põlva poolt, mitte ei tea, millise põlvnemis-sugupuuga, iga-tahes meie lugupeetud õpetaja ja kolleegi prl. T. Jakobson'i lähedane sugulane. Tuntud praegusele õpilaskonnale väga hästi, sest praktiseeris ligi aasta meil majapidamise-õpetajana, minnes alles möödunud jõulu ajal uuele kohale Tallinna. T.T.G. lõpetamise järele õppis Kehtna majapidamiskoolis ja sealtap ta meile praktiseerima tuligi. Et (nagu juba mainisin) kõik T.T.G. õpilased teda tunnevad, siis pole ta portreed tarvis maalida ega ta iseloomu kujutada. Oleks vaid öelda niipalju, et kooliõpilasena oli ta nobedamaid õpilasi, kohusetruu, korrektselt käituv ja kõigiti tipp-topp nagu hiljem ametikohuseidki täites. Pidas korralliku koolitööd kõige tähtsamaks, kuid ei löönud risti ette, kui tuli mujalgi tegelda. Praktilise ellusuhtumise tõttu võiks olla nii mõnelegi ebamäärasele unistajale eeskujuks.

Tooni Jürgenson — kena tooniga ja moega naeratlev valgevereline sihvakas tütarlaps; kena, kena oma tasase aeglasevõitu jutuga, seltsimehelik-kena oma heasüdamelise, alati rõõmsa ja tasakaaluka olemisega. Ikka targu toimiv; ruttamata, kuid siiski jõuduvalt tegelev. Hoieldud ja küllalt hinnatud koolisõtside poolt. Temast on jäänud aina kenad mälestused. Kust ta meile tuli ja kuhu ta meilt läks, kahjuks ei tea.

Johanna Kaarna — maalt, kas Rõngu poolt või mujalt. Pikk noolja kehaga satäänvärvi õpilane. Vaikne, väherääkiv, tagasihoidlik. Keskmiselt edasirühkiv, laitmatu käitumises ja korras. Erilist kalduvust mingile alale ei lasknud välja paista. Praegune töö ja tegevus teadmata nende ridade kirjutajale.

Leida Keder — Helene Kedra õde, kes lõpetas selsämal aastal koos Va klassiga; majaomaniku tütar Kastani tänavast. Nagu juba Va klassi Kedra mäletamisel mainisin (vaata läinud aasta „T.T.G.“), ei saanud ma teha vahet nende kahe õe vahel. Seepärast võib olla, et ma Helene käsitlemisel palju Leida omadusi juba ära kirjeldasin. Olgu vaid tähendatud, et oli jälle üks blonde ja sihvakaid, hästikasvatatud, ettevaatlikult toimivaid, korralikult õppivaid, viisakaid, meeldivaid, naiseliku olemisega tütarlapsi. Vahest oleks tahtnud temas siiski näha rohkem temperamenti, kuid sellisenagi, nagu kirjeldasin, oli ta hea ja kena. Õpingud olid tal peahuviesemeks, muisse asjusse suhtus ainult n. ö. muuseas. Kooli lõpetanud, õppis edasi majapidamise alal Naisühingus, on lõpetanud juba Naisühingu kooligi ja murrab praegu kõvasti pead, kuidas saaks kätte majapidamiseõpetaja kutsetunnistuse.

Salme Kont — brünnett, kuid jällegi kõigi tänakirjeldatutega ühepikkune; nõtkes, saale, vahest tibatillukesel määral ettepoole hoi-

dev; müstikat ja šarmi tumedais silmis, alatise vaikuse taha peidetud oma-maailma seletamatu sügavusega ja kahtlemata tormi-ihkegagi; tundmuste-vahekordade loomise suhtes mittepassiivne; seltskonnas, kus ka meespooli, mitte toolil vaatlev ja unistav, vaid alatiselt tantsuparketil liikuv, kuigi näiliselt vaikselt, mitte pealekippuvalt ega partnerile eriliselt lõburaiskavalt. Öpinguis oli vahest rohkemal määral kui soovitav tagasihoidlik, aktiivsusest vähemalt selles suhtes jättis soovida, nagu ta jätiis

soovida neilegi, kes tahavad kooli üritusis ja algatusis kaasalöömist. — Praegu tudeng kuskis korbis; üldilme täpselt endine kaugelt-vaatlejale.

Armilde Kress — keskmise ümmarusega, ennem pikem kui lühem; sataän. Jällegi nagu liialt vaikne, kuigi kõnelustes krabeda-toimeline. Keskmise õpilasena jõudis läbi ajada klassi ja lõpetada kooli. Ei pretenderinud erilisele tähelepanule, kuid ei pälvi oma olemissaega ka mingit ebakõlalise mainimist.

Alter ego.

Kooli elu.

Õppetöö tulemused 1933./34. õppeaasta III veerandil.

Klassid	Mitu õpil. klassis	Mitu nõrka	Mitu 3—	Mitunõrkaiga õpilase kohta (ühes 3—ga)	Mitu head	Mitu väga head	Mitu cum laudet
Ia	— 45	48	42	1,38	83	41	2
Ib	— 42	26	20	0,8	180	64	2
IIa	— 45	29	41	0,95	235	80	3
IIb	— 37	27	41	1,1	184	68	3
IIIa	— 26	33	49	1,9	105	38	1
IIIb	— 40	57	63	1,95	153	36	2
IIIc	— 35	27	34	1,09	134	25	1
IVa	— 27	13	43	1,0	155	20	3
IVb	— 27	28	35	1,47	129	15	1
IVc	— 22	20	41	1,53	117	6	—
Va	— 28	17	24	0,9	133	7	2
Vb	— 30	33	39	1,53	142	23	1
Vc	— 21	22	24	1,43	89	23	—

Kokku: 425 380 496 1,28 1839 445 21

Klasside järjestus nõrkade arvu järele (paremast halvemani): Ib, Va, IIa, IVa, IIIc, IIb, Ia, Vc, IVb, IVc, Vb, IIIa, IIIb.

Klasside järjestus (paremast halvemani) keskmise edasijõudmise järele, arvestades kõiki hinnanguid: IIa, Ib, IIb, IVa, IIIc, Va, Vc, IIIa, Vb, IVb, IVc, Ia, IIIb.

Eksamite tähtpäevad.

Õppenõukogu 16. mai koosolekul määras eksamid järgmiselt:

1) 24. mail V kl. eesti keel kirjalikult; eksamineerivad dir. J. Roos, õpet. Aug. Raud ja Joh. Aavik;

2) 25. mail III kl. maateadus suuliselt; eksamineerivad õpet. D. Koppel ja J. Konks, dir. J. Roos;

3) 26. mail IV kl. teine võõrkeel kirjalikult (IVa kl. saksa k., IVb kl. ingl. k., IVc kl. pr. keel); eksamin. õpet. E. Rosenberg ja K. Westberg, dir. J. Roos;

4) 28. mail V kl. matem. kirjalikult; eksamineerivad õpet. F. Laarens ja E. Meerits, dir. J. Roos;

5) 29. mail III kl. loodusteadus ühes keemiaga suuliselt; eksamineerivad õp. A. Aba-

renkov-Ein, L. Orviku ja F. Laarens, dir. J. Roos.

6) 30. mail IV kl. füüsika suuliselt; eksamineerivad õpet. F. Laarens ja A. Kasvand, dir. J. Roos;

7) 31. mail II kl. eesti keel suuliselt (kirjandus ja keeleõpetus); eksamineerivad õpet. E. Tooms ja Joh. Aavik, dir. J. Roos;

8) 1. juunil V kl. ajalugu suuliselt; eksamineerivad õpet. J. Konks ja V. Käpa, dir. J. Roos;

9) 5. juunil V kl. ladina k. suuliselt, muusika ja majapidamine; eksamineerivad õpet. T. Künnapas, Joh. Aavik, N. Kalamees, T. Jakobson, dir. J. Roos.

Koolikursuse läbivõtmine lõpeb 18. mail, s. o. suvistepühiks; pärast pühi on vaid eksamid ja kursuse kordamine. Iga eksami eel saab iga klass 1—4 päeva ettevalmistamiseks.

9. juunil lõpeb koolitöö.

T.T.G. Õpilaspere esinduse koosolek 13. IV 34 kuuenda tunni ajal.

Esinduse liikmetest on kohal 21 ja õpetajatest insp. S. Pruuden. Päevakorras on koolikleidi vormikrae küsimuse arutamine. Koolivormi ühtlustamiseks tegi prl. S. Pruuden ettepaneku valida mingisugune kleidikaelus igapäevaseks kandmiseks ja teine pidulikkudeks juhtumiteks.

Jõutakse otsusele, et iga klass esitab mingisuguse krae-näidise, millest valib valitsus välja sobivamad, mis siis tulevad hääletusele. Kleidikaeluste ühtlustamist kavatsatakse viia läbi juba käesoleval õppeaastal.

Läbirääkimiste all arutatakse Esinduse ellu puutuvaid küsimusi, nimelt Esinduse protokollide kinnitamist. Selleks ei peeta tarvilikuks Esinduse üldkoosolekut, vaid protokollid kinnitab Esinduse juhatus.